

Arvamus Tallinna prügila ladestusala bioakna uuringu kohta

Aktsiellsile Tallinna Jäätmete Taaskasutuskeskus (registrikood 10450572, edaspidi *ettevõte*) on Keskkonnaameti poolt antud keskkonnakompleksluba L.KKL.HA-18510, mille lisa 4 on Tallinna prügila (jäätmekäitluskoha registrikood JKK3700099) sulgemiskava. Ettevõtte esitas 25.03.2021 kirjaga nr D-69 Keskkonnaametile Tallinna prügila sulgemiskava muutmise menetluse nr M-106134 juurde prügila ladestusala bioakna uuringu aruande (TJT Tallinna prügila bioakna uuringud. Aruanne 23.03.2021), mis on keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS registreeritud 26.03.2021 kirja nr DM-106134-8 all (edaspidi *bioakna uuring*). Ettevõtte palub kooskõlastada Tallinna prügila sulgemisprojekti muudatus.

Ettevõtte edastas 29.04.2019 Keskkonnaametile Tallinna prügila ladestusala sulgemise eelprojekti lisa 2017 (OÜ MK Konsultatsioonid, 2017; reg 03.05.2019 nr DM-106134-1). Sulgemisprojekti lisa 2017 alusel on oluliselt muudetud biofiltrite arvu, pindala ja filterkihi paksust. Keskkonnaamet edastas seoses menetlusega nr M-106134 ettevõttele 13.07.2020 kirja nr DM-106134-4, mille p-s 2 tegi ettepaneku teostada biofiltrite optimeerimiseks vajalike andmete kogumiseks esimeses ehitatud biofiltris uuringud metaani lagundamise efektiivsuse määramiseks erinevate biofiltri kihi paksuste korral. Arvestusega, et biofiltris võib kasutada erinevaid jäätmematerjale, tegi Keskkonnaamet 13.07.2020 kirjas nr DM-106134-4 ettepaneku uurida biofiltri katsealal võimalikke erinevaid jäätmematerjale ja leida efektiivselt metaanilagundaja.

Keskkonnaameti edastas bioakna uuringu arvamus avaldamiseks Jõelähtme vallavalitsusele (reg 28.04.2021 nr DM-106134-11) ja andis ettevõttele teada, et bioakna uuringu aruandele esitatakse arvamus hiljemalt 01.06.2021 (reg 28.04.2021 nr DM-106134-11). Keskkonnaameti jäätmebüroo edastas bioakna uuringu ülevaatamiseks Keskkonnaameti järelevalveosakonna Harjumaa büroole, keskkonnakasutuse järelevalve arendusosakonnale, keskkonnatasu osakonnale ja keskkonnaministeeriumi keskkonnakorralduse osakonnale.

Alljärgnevalt toob Keskkonnaamet välja tõstatunud ja koondatud küsimused ning seisukohad:

1. Bioakende rajamise eesmärk on prügilagaasi koostises oleva metaani täiendav lagundamine (sulgemiskava raames teostatud keskkonnamõju hindamise raames tehtud mõõtmiste alusel kogutakse gaasikogumissüsteemi kaudu ca 77% prügilagaasist). Keskkonnaamet tõi 13.07.2020 kirjas nr DM-106134-4 välja, et biofiltri väliuuringu tulemuste esitamiseks koostata aruanne peaks sisaldama analüüsi, milline biofiltri paksus ja koostis on efektiivselt metaani lagundamiseks. Ettevõtte poolt esitatud bioakna uuring ei sisalda võrdlusanalüüsi, milliste bioakna parameetrite (materjal, bioakna suurus, biofiltri paksus ja nt kihilisus) juures on metaanilagundamine efektiivselt. Ainus järeldus, mis esitatud bioakna uuring pakub, on et juba rajatud ning kehtivale sulgemiskavale ja ehitusprojektile mittevastav ja oluliselt suurem bioakna on justkui sobiv metaani täiendavaks lagundamiseks. Keskkonnaamet palub bioakna uuringus esitada kirjas nr DM-106134-4 välja toodud võrdlusanalüüs. Keskkonnaamet teeb ettepaneku võrdlusanalüüsis välja tuua, mitu % ja tonni kogu metaanitekkest aitab täiendavalt lagundada kehtiva sulgemiskava kohane biofilter (1,2 m) ja mitu % ja tonni võrreldavad biofiltrid (nt 2, 3, 4 m).

2. Bioakna uuringu joonisel 14 on esitatud metaanisaldus bioakna sees. Jooniselt ei selgu, kas 4 m paksusega bioakna ka tegelikkuses toimib. Jooniselt on loetav, et metaanisaldus väheneb ainult bioakna ülemises kihis (sügavus kuni 1 m) ja sügavamal kihtides protsess arvestataval määral ei toimi, mis läheb kokku ka kehtivas sulgemiskavas toodud kirjandusallikatel baseeruva bioakna vajaliku paksusega (1,2 m). Joonisel 14 esitatud andmete alusel ei ole põhjendatud 4 m paksuse bioakna rajamine. Teeme ettepaneku teostada bioakna uuringu lk 13 välja toodud puuduvad uuringud, mille alusel on võimalik teaduspõhiselt tõendada, et 4 m paksune kiht on ka tegelikkuses kehtivas sulgemiskavas välja toodud kihi paksusest (kuni 1,5 m) efektiivsem.

3. Uuringu aruandes tuleb täpsustada lk 4 bioakna materjali omaduste määramisel kasutatud materjali päritolu ning materjalile vastav jäätmekood vastavalt keskkonnaministri 14.12.2015 määrusele nr 70 „Jäätmete liigitamise kord ja jäätmenimistu“ (edaspidi *määrus nr 70*) ja jäätmekoodide määramisel arvestada keskkonnaministri 08.04.2013 määrusega nr 7 „Bioloogilise jäätmetest komposti tootmise nõuded“ (edaspidi *määrus nr 7*). Uuringu aruanne toob välja, et proove võeti kolmest erinevast materjalist: bioakna materjal laost, praakkompostist ja bioaknast välja kaevatud materjalist. Jääb selgusetuks, kas tegemist on sama päritoluga, sama protsessi läbinud ja samas staadiumis oleva materjaliga. Täpsustus on oluline prügila sulgemiskava jaoks, milles on vaja selgelt ja

üheselt mõistetavalt lahti kirjutada boiaknas kasutatava jäätmepäritolu, tekkeprotsess ja koostis.

4. Bioakna uuringu lk 4 tuuakse välja, et kokku võeti 17.03.2020 üheksa bioakna materjali proovi, kuid uuringu aruande Tabelis 1 tuuakse välja ainult viie proovi tulemused. Lisaks toob bioakna uuringu lk 10 välja, et 2021. aasta jaanuaris võeti täiendavad proovid, mille puhul on välja toodud ainult hapnikutarve tulemus. Teeme ettepaneku välja tuua kõigi 17.03.2020 võetud üheksa proovi ja 2021. aasta jaanuaris võetud täiendavate proovide tulemused või selgituse, miks ei tooda uuringu aruandes välja kõikide proovide tulemused.

5. Palume uuringu aruandes täpsustada lk 10 vastuolu: pealkiri „Bioaknast kaevatud materjali omadused“ viitab justkui materjalile, mis kaevati välja juba valmis ehitatud boiaknast aga tekstis viidatakse joonisele 11, milles on näha bioakna materjali ladu ning proovidele 1-4, mis on laos oleva materjali proovid. Kas uuringu aruandes võrdsustatakse bioaknas ja laos olev materjal?

6. Teeme ettepaneku bioakna uuringu kokkuvõttes täpsustada boiaknas kasutatava materjali teket, täpsustada ning lisada materjalile juurde jäätmekood vastavalt määrusele nr 70 ja jäätmekoodide määramisel arvestada määrusega nr 7.

7. Momendil on uuringu aruandes analüüsitud olemasolevat bioakna materjali koostist. Teeme ettepaneku uuringus aruandes välja tuua eksperdi hinnang, millise koostise (mineraalne ja orgaaniline) ning millise fraktsiooni suurusega peaks bioakna materjal olema. Lisaks teeme ettepaneku uuringu aruandes välja tuua bioakna materjali puidu, plasti, kile, klaasi, kummi, kivide, metalli ja keraamika sisalduse osakaal ning fraktsiooni suurus.

Palume bioakna uuringus arvestada eeltoodud märkuseid. Palusite oma 25.03.2021 kirjas nr D-69 kooskõlastada Tallinna prügila sulgemisprojekti muudatus. Toome veelkord välja, et Keskkonnaamet on seisukohal, et pärast eksperdi poolt läbi viidud biofiltri uuringuid tuleb koostada parandatud sulgemiskava ja esitada Keskkonnaametile kinnitamiseks lähtuvalt keskkonnaministri 29.04.2004 määruse nr 38 "Prügila rajamise, kasutamise ja sulgemise nõuded" § 33 lg-st 4. Kehtiv sulgemiskava ja 29.04.2019 esitatud sulgemise eelprojekti lisa 2017 erinevad oluliselt. Keskkonnaamet ei saa menetleda üksnes sulgemisprojekti muutmist, vaid esitada tuleb ka parandatud sulgemiskava, milles muuhulgas selgub, milline on biofiltris kasutatava materjali maht (m³) tihedus (kg/m³) ja milline on selle kasutamise maksimaalne kogus (tonni) mõlemas biofiltris. Esitatud bioakna uuringu alusel on põhjendatud kasuliku kogusena ära 26 528,5 tonni (15 605 m³) jäätmepäritolu kasutamine biofiltris.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Reet Siilaberg
juhataja
jäätmebüroo

Lisa: Arvamus_Tallinna_Jaatmete_Taaskasutuskeskuse_bioakna_uuringu_kohta.asice

Teadmiseks: Jõelähtme Vallavalitsus

Olavi Kärner 5308 8173
Olavi.Karner@keskkonnaamet.ee